

IZOLACIJA, DIGITALIZACIJA, KREACIJA.

Trenutno stanje, postojeće stanje, neophodno – trajno stanje

Čarolija učenja...Umjetnik koji je "zadovoljan", on proizvodi kič.
(Reče jedan, voljeni mi muzičar).

U ovom trenu, nalazimo se u opsadnom stanju izazvanom virusom, a to nam daje priliku i vremena, da porazmislimo o nama, ljudskim bićima, za koje po našoj logici, verujemo da su u svemu nadmoćna. A kada bi malo bolje razmislili, postojimo i postojaćemo dok god nas virusi, bakterije, insekti i biljke budu tolerisali. Kada bi nestali svi zajedno sa lica zemlje nekim čudom, prirodi bi bilo neophodno samo pola milenijuma da od nas ne ostane nikakav trag, barem na prvi pogled.

Živimo u vremenu, kako ono narod kaže: "Što je brzo, to je i kuso", bukvalno. Postojimo u poslovičici a nismo obavješteni. To i nije preterano mudro.

Jurcamo k'o muve bez glave a sve manje stižemo gde god krenuli ili šta radili.

Uprkos svemu i dalje imamo neutaživu potrebu da stvaramo, šta god nas zadesilo i tako kroz celu našu istoriju.

Stvaranje po intuiciji uz savete starijih i iskusnijih je dobra metoda.

Shvatiš nešto što si naslućivao iz malog mozga pa ga na kraju uobličiš.

Po profesiji i školovanju sam fotograf. Posle dvadeset godina profesionalnog bavljenja ovim, pozeleo sam da krenem dalje. Najviše sam se obrazovao kroz književnost i kinematografiju i bio pod jakim utiskom obe.

Najverovatnije podsvesno, najviše onoga što radim proističe iz ovoga.

Grafiku sam uvek poimao kao jednu od najplemenitijih vidova izražavanja u domenu fiksne slike, pa sam se u nju upustio.

Suština grafike, kao i fotografije je u otisku, odnosno u ručno povećanoj fotografiji. Bez toga, ni jedna ni druga ne postoje, bez obzira da li matrice postoje ili ne (analogne ili digitalne).

Svaki otisak grafike kao i ručno odštampane fotografije je za nijansu različit, čak i ako se na prvi pogled to ne primećuje. U tim malim razlikama je zadovoljstvo.

Moj cilj je bio da od digitalne matrice napravim klasičnu grafičku matricu i odštampam klasičnim grafičkim postupkom, grafičkom bojom na grafičkom papiru.

Papir i ručna štampa ne mogu, niti da se imitiraju, ni simuliraju.
Imaju teksturu i kvalitet kojim zauzimaju svoje mesto.
Kada se autor, ideja i ovaj medij nađu na istoj liniji nastaje delo.

Tehnika nije presudan faktor, ali ako je nema ili nije usavršena do perfekcije, rezultat će uvek biti nedorečen, ćopav...

Zato je majstor, majstor (a ne Margarita).
Tu smo po malo u dilemi, šta je starije, noj ili jaje?

Možemo sebe da zavaravamo, ali ako ne uživamo u tehnici u kojoj radimo i kojom ideju kazujemo, teško da ćemo biti apsolutno zadovoljni rezultatom. Uvek će nam faliti ono malo...

Lično volim crno – belo. Tražio sam i našao način kako da od digitalne matrice dobijem klasični kliše koji mogu da odštampam grafičkom bojom na grafičkom papiru. Postupak se svodi na to da digitalnu matricu prenesem osvetljivanjem štamparske ploče koja je presvučena foto-osetljivim slojem, i sa koje posle prenosim sliku na grafički papir. Ovaj postupak se u suštini svodi na algrafiju.

Ljudski lik i oči su uvek bili ono što me najviše interesuje. Svaki portret jeste precizan ali ni jedan nije "istinit". Jednom prilikom Profesor Dragan Lubarda postavio mi je veoma intrigantno pitanje i rekao mi da mu ne odgovorim nego da o njemu razmišljam: "Šta je dalje od Čoveka? Pejzaž ili ljudsko lice?".

I dalje nemam odgovor.

Kakvo god da je aktuelno stanje u kome živimo, dobro ili loše, blagostanje ili sirotinja, da li hara virus ili neka druga boleština, rat ili mir, čovek uvek ima potrebu da nešto stvara, bio umetnik ili ne.

Količina resursa i prostora nije bitna, vremena da.

Blago rođenim crtačima, piscima i pesnicima, kojima osim plajvaza i papira ništa više i ne treba. Osim noža da olovku zarezū.

Iz svakog zla proističe dobro. Virus (i virusa) će biti i proći.
U eri nula i jedinica stalno žurimo a retko šta do kraja stignemo i dovršimo.

Koliko sam ja prema sopstvenim mogućnostima razumeo osnovne zakone fizike, što se nešto brže kreće i više koristi, to se brže i pohaba. Možda je ovo idealna prilika da malo prikočimo i vratimo se na meru ljudskog vremena.

Sve što imamo pa tako i tehnologiju, može da nam služi na dobro i zlo. Dok god smo mi za uzdama nismo u opasnosti da dobar sluga postane loš gospodar. A to može samo ako ono što imamo koristimo sa pravom merom.

Budućnost u kojoj ćemo živeti je neodvojiva od tehnologija. Neizbežno i recipročno zavisimo jedni od drugih.

U odnosu na ovo zavisi i kako ćemo stvarati. Kvalitetno ili ne, kreativno ili ne, ili u najgorem slučaju prosečno i bljutavo sivo...

U domenu fiksne slike mislim da ne postoji bolji način za izražavanje od grafike. Ne izvodi se ni prebrzo ni presporo, svaki otisak je autentičan ali nikada identičan, u ograničenom ili velikom tiražu. Mogućnosti eksperimentisanja su neograničene. Teoretski, svaki kliše može da se dorađuje, menja i štampa ponovo (mada ovo nije praksa).

Tu je grafika po svojoj prirodi najbliža osnovnoj ljudskoj komunikaciji, rečju pisanoj ili usmenoj.

U početku beše Reč...a sada i grafika!

Dušan Novaković